

۱۳۹۹/۹/۳
۹۴,۹,۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روان‌شناسی کودک و نوجوان با "رویکرد ورزشی"

تالیف

دکتر محمد خدایی

دانشیار دانشگاه تهران

محمد رحیمی

کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه تهران و دانشجوی دکتری یادگیری - مرکز دانشگاه ارومیه

ابوالفضل فیروزمنش

کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه تهران

شماره مسلسل ۸۵۵۲

شماره انتشار ۳۶۵۷

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: خبیری، محمد-۱۳۲۸
عنوان	: روان شناسی کودک و نوجوان با رویکرد آموزشی / تألیف محمد خبیری، محمد رحیمی، ابوالفضل فیروزمندش.
موضوع	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۵۸۹ ص.
فروست	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۶۵۷.
شابک	: 978-964-03-6812-1
وضعیت فهرست‌نویسی	: فا
یادداشت	: کتابت
یادداشت	: نامه
موضوع	: روان شناسی - روان شناسی کودک - ورزش
موضوع	: روان شناسی - روان شناسی نوجوانان - ورزش
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
شناسیه افزوده	: رحیمی، محمد، ۱- الف
شناسه افزوده	: فیروزمندش، ابوالفضل، ۱- الف
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۳۲۸۲۵۴

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. خبیری، کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ، سایت، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN 978-964-03-6812-1

9 789640 368121

عنوان: روان شناسی کودک و نوجوان با رویکرد ورزشی
تألیف: دکتر محمد خبیری - محمد رحیمی - ابوالفضل فیروزمندش
ویرایش: فرشاد رضوان
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۴
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۳۲۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش - مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
پست الکترونیک: press @ ut. ac. ir - تارنما: ut. ac. ir

بخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست

پیش گفتار.....	و
بخش اول: تاریخچه روان‌شناسی کودک.....	۱
بخش دوم: مروج بر مبانی نظری رشد و تکامل کودک.....	۲۵
فصل اول: مبانی رشد کودک.....	۲۷
فصل دوم: نظریه‌های رشد تکاملی.....	۴۵
فصل سوم: نظریه‌های رشد شناختی.....	۶۱
فصل چهارم: نظریه‌های رشد هیجانی و فرهنگی.....	۸۵
فصل پنجم: نظریه‌های یادگیری.....	۹۵
بخش سوم: ارزیابی کودکان و نوجوانان.....	۱۲۳
فصل اول: تعریف و مفاهیم.....	۱۲۵
فصل دوم: مشاهده.....	۱۴۳
فصل سوم: مصاحبه.....	۱۶۵
فصل چهارم: معاینه وضعیت روانی.....	۱۸۵
بخش چهارم: اختلال‌ها و ناهنجاری‌های کودکان و نوجوانان.....	۲۰۱
فصل اول: تعریف و طبقه‌بندی اختلال‌های روانی.....	۲۰۳
فصل دوم: اختلال‌های حرکتی.....	۲۲۳
فصل سوم: اختلال‌های اضطرابی و ترس.....	۲۴۳
فصل چهارم: اختلال‌های خلقی.....	۲۷۳
فصل پنجم: اختلال‌های یادگیری.....	۲۸۹
فصل ششم: اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه.....	۳۱۱
بخش پنجم: درمان‌های اختلال‌های روانی در کودکان و نوجوانان.....	۳۲۷

۳۲۹.....	فصل اول: درمان‌های شناختی - رفتاری
۳۴۱.....	فصل دوم: هنر درمانی
۳۶۵.....	فصل سوم: آموزش والدین
۳۸۹.....	فصل چهارم: مروری بر دارودرمانی
۴۱۳.....	بخش هشتم: روان‌شناسی شخصیت کودکان و نوجوانان
۴۱۵.....	فصل اول: رشد شخصیت در کودکان و نوجوانان
۴۲۹.....	فصل دوم: شکل دهنده‌های شخصیت
۴۴۳.....	بخش هفتم: بازی در کودکان و نوجوانان
۴۴۵.....	فصل اول: بازی
۴۵۵.....	فصل دوم: بازی درمانی
۴۷۱.....	فصل سوم: نظریه‌های مربوط به بازی کودکان
۴۷۷.....	فصل چهارم: فعالیت بدنی ویژه کودکان و نوجوانان
۴۸۹.....	فصل پنجم: فعالیت بدنی در مدارس
۵۰۱.....	بخش هشتم: توسعه استعداد ورزشی کودکان و نوجوانان
۵۱۹.....	منابع
۵۳۳.....	ضمائم
۵۵۵.....	واژه‌نامه
۵۶۵.....	نمایه

پیش گفتار

انسان سده بیست و یکم تفاوت‌هایی بسیار با انسان غارنشین اولیه دارد و این تفاوت و تغییرات با تأثر از رشد تمدن از جنبه‌های مختلف بوده که در علم روان‌شناسی نیز مؤثر بوده است. روان‌شناسی که با مطالعه در رفتار و فرایندهای ذهنی در کنار دیگر رویکردهای علمی به شناخت نیازها، شخصیت و عوامل رشدی آدمی پرداخته با گستردگی جوامع و تغییرات نیازهای انسانی و پیشرفت‌های صنعتی و شهری، مانند سایر علوم دیگر ناگزیر دستخوش تغییرات شده و این تغییر و دگرگونی‌های سریع، کار را برای روان‌شناسان بسیار دشوار و آنان را ناگزیر کرده است تا با سرعت، خود را با پیشرفت‌های بشری هماهنگ نمایند. روان‌شناسی امروز که پیشینه‌ای نزدیک به دو سده دارد، حاصل تلاش اندیشمندان بزرگ و نیز آزمون و خطا متخصصانی است که در قالب نگرش‌های مختلف بر گستره این بحث دامن زده‌اند. امروزه به جرأت می‌توان گفت با توجه به دامنه وسیع و بی‌انتهای این رشته هیچ دانشمندی توان و یارای آن را ندارد که به تمام حیطه‌ها و زوایای پیدا و پنهان این علم بپردازد. لذا طبیعی و بایسته است که ما نیز در حالی که حرفی تازه را در حیطه‌ای می‌کنیم، سخن و ایده‌مان، قابلیت کاربردی داشته باشد و بتواند بخش اندکی از دریای بیکران علم روان‌شناسی را به بحث بگذارد.

طرح کلی کتاب حاضر، درباره ضروریات علم روان‌شناسی کودک و نوجوان است که در برخی دیگر از علوم نیز کاربرد دارد و امیدواریم پاسخگوی آن نیز باشد. این شاخه از علم روان‌شناسی به پژوهشگری، سنجش، پیشگیری، تشخیص، و درمان علائق و نشانه‌های روان‌شناختی کودکان و نوجوانان می‌پردازد، اما نباید فراموش کرد که علم روان‌شناسی با دیگر شاخه‌های علم از جمله علوم تربیتی، علوم اجتماعی، علوم ورزشی، علم بهداشت، جامعه‌شناسی و آموزش و پرورش و سایر یاری علوم دیگر ارتباط عمیق و تنگاتنگی دارد. ارتباط علم روان‌شناسی با دیگر علوم، گاهی موجب مفاصل بین این علوم با یکدیگر و در نهایت تولید دانش‌هایی میان رشته‌ای شده است که این دانش‌ها برای دانش‌مندان همه این رشته‌ها مفید و کاربردی هستند. به عنوان مثال رشته روان‌شناسی ورزش، همزمان به بررسی چگونگی تأثیر عوامل روان‌شناختی بر عملکرد آدمی و نیز چگونگی مشارکت تأثیرات ورزش و تمرین‌های ورزشی بر عوامل روان‌شناختی و جسمی می‌پردازد و طبیعی است که آنچه در بخش‌های مختلف این کتاب در این زمینه خواهد آمد برای دانشجویان هر دو رشته مفید خواهد بود. بروز رشته‌های مختلف روان‌شناسی از جمله تربیتی، ورزشی، خانواده، کودک و نوجوان، سیاسی، مدیریت و ده‌ها رشته مرتبط دیگر شاهد این مدعاست که روان‌شناسی حوزه‌ای فراتر از علم خود را پیدا کرده است.

در این کتاب می‌خواهیم شما را با دنیای کودک و نوجوان، تاریخچه روان‌شناسی کودک، بررسی نظریه‌های مختلف رشد و تحول، طبقه‌بندی اختلال‌های رفتاری، درمان، روان‌شناسی شخصیت، بررسی

نقش بازی و ورزش در این موضوع آشنا می‌کنیم که در فصل‌های این کتاب و البته در حد توان بررسی خواهد شد. امیدواریم بتوانیم بستری را فراهم آوریم که موجب رشد و نیز ایجاد انگیزه‌هایی جدید در این مسیر باشیم.

این کتاب شامل ۸ بخش و فصل‌هایی در باب روان‌شناسی کودک و نوجوان با رویکردی ورزشی است. همچنین منابع مورد استفاده در پایان کتاب ذکر شده‌اند تا بستر مطالعه بیشتری برای علاقه‌مندان باشند.